

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2020-474

18.6.2020

Ly Forsikring ASA

Ansvar

Byggherre sikret under entreprenørs entreprenørforsikring? – fal. § 7-1.

Klager, en kommune, skulle rehabilitere et renseanlegg. Det ble inngått kontrakt for de bygningsmessige arbeidene mellom klager som byggherre og G. Entreprenør AS (sikrede). Kontrakten var basert på NS 8405. I utgangspunktet skulle entreprenør holde byggearbeidene forsikret etter standardens system. I kontraktsformular, byggeblankett 8405 A, ble det imidlertid krysset av for at byggherre forsikret kontraktsarbeidet. Entreprenør hadde en generell entreprenørforsikring. Renseanlegget ble senere totalskadd i en brann. Klager fremsatte krav om dekning over sikredes entreprenørforsikring. Selskapet avsto at skaden kunne kreves dekket under forsikringen. Nemnda kom til at klager var medforsikret under sikredes forsikring, og at det aktuelle arbeidet var sikredes risiko i henhold til kontrakt, selv om klager hadde forsikringsansvaret.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning under en entreprenørforsikring etter brannskade.

Ø. kommune (klager) skulle rehabilitere et renseanlegg. Etter en forutgående anbudskonkurranse inngikk kommunen kontrakt for de bygningsmessige arbeidene med G. Entreprenør AS (sikrede).

Sikrede har entrepriseforsikring med følgende vilkår:

1. HVEM FORSIKRINGEN GJELDER FOR

Forsikringen gjelder for

- 1.1 den som er nevnt i forsikringsbeviset (forsikringstaker).
- 1.2 Innehaver av tinglyst eiendomsrett, panterett eller annen tinglyst sikkerhetsrett ved forsikring av fast eiendom.
- 1.3 innehaver av panterett i løsøre eller varer, men bare hvis panthaveren har mottatt forsikringsattest fra selskapet, jf. FAL § 7-1, 3. ledd, som er fraveket.
- 1.4 annen panthaver eller eier av ting enn de som er omtalt i punktene 1.1 - 1.3, men bare hvis forsikringstakeren har forsikringsplikt eller bærer risikoen for tingen.
- 1.5 byggherre som har inngått kontrakt med forsikringstakeren om bygge-, anleggs- eller montasjearbeider.

2. HVOR FORSIKRINGEN GJELDER

2.1 PÅ FORSIKRINGSSTEDET

Forsikringen gjelder på steder innen Norden hvor entreprenøren (sikrede) utfører entreprisearbeidet.

Forsikringen gjelder også under transport innen Norden når transporten er et nødvendig ledd i utbedring av skade, se pkt. 4.

3. HVA SOM ER FORSIKRET

3.1 FORSIKRINGEN OMFATTER:

- sikredes risiko i henhold til kontrakt, eller
- arbeider utført for forsikringstakers egen regning og risiko for:
- utførte bygge-, anleggs-, monterings- og installasjonsarbeider
- materialer og utstyr som er ankommet på forsikringsstedet og som skal inngå i arbeidet
- materialer og utstyr byggherren har betalt forskudd for og materialer og utstyr byggherren har overgitt i entreprenørens besittelse

Forsikringen omfatter også byggherres eget arbeid på bygget begrenset oppad til kr 400.000.

Hvis ikke annet fremgår av forsikringsbeviset, er hver entreprise forsikret for inntil kr 15.000.000, førsterisiko.

...

Kontrakten var basert på NS 8405. Ifølge pkt. 10.1 er utgangspunktet i standarden at forsikringsplikten påhviler entreprenøren:

Er ikke annet avtalt, skal entreprenøren holde forsikret det som til enhver tid er utført av kontrakts arbeidet, materialer byggherren har betalt for, samt materialer byggherren har overgitt i entreprenørens besittelse

I den inngåtte kontrakt del B.2 "Spesielle kontraktsbestemmelser" er det videre inntatt følgende:

Punkt 10.1 - Forsikring

Nytt sjette avsnitt:

Forsikringen skal gjelde inntil alle entreprisekontraktene i prosjektet er overtatt av byggherren.

I kontraktsformular, byggeblankett 8405 A, ble det imidlertid krysset av for at "Byggherren forsikrer" kontraktsarbeidet.

Klager anfører at avkrysningen ble gjort ved en feiltakelse, og var en inkurie. Sikrede anfører at avkrysningen ble gjort som resultat av en forutgående forhandling mellom partene.

Klager inngikk separat kontrakt med B. El-Installasjon AS for å utføre de elektriske arbeidene i entreprisen.

Den 18.12.18 oppstod det brann ved renseanlegget mens dette var under rehabilitering. Både det eksisterende bygget og nybygget ble totalskadd. Brannen startet sannsynligvis i det elektriske anlegget som også var under rehabilitering/ombygging, men dette er ikke avklart.

Klager anmodet 13.2.19 selskapet om opplysninger om hvilke forsikringer sikrede hadde.

Selskapet besvarte henvendelsen dagen etter:

G. AS har en generell entreprenørforsikring som gjelder risiko i henhold til kontrakt. I dette tilfelle, viser vi til vedlagt NS-kontrakt inngått mellom Ø. Kommune og G. AS der det fremkommer at denne har 1.prioritet foran øvrige referat og vedlegg. 1 kontraktens pkt. 8, Forsikring, er det avtalt at byggherren, altså Ø. kommune, skal forsikre kontraktsarbeidet. G. As entreprenørforsikring kommer dermed ikke til anvendelse i dette prosjektet.

Klager henvendte seg på nytt til selskapet 28.3.19 og ba om at selskapet foretok en ny vurdering.

Selskapet besvarte henvendelsen 5.4.19. Avslaget ble opprettholdt.

Klager krever dekning for skadene under entreprenørens forsikring. Sikredes entreprenørforsikring gjelder ifølge vilkårenes pkt. 1.5 for:

byggherre som har inngått kontrakt med forsikringstakeren om bygge- og anleggs- eller montasjearbeider

Videre anfører klager at de uansett vil være sikret i medhold av fal. § 7-1, som innehaver av grunnbokshjemmelen for eiendommen der bygget var under oppføring.

Klager viser videre til at forsikringen, i henhold til vilkårenes pkt. 3 omfatter:

sikredes risiko i henhold til kontrakt

Klager mener risikoen for brannen kontraktsmessig ligger hos sikrede, jf. NS 8405 pkt. 17 og viser til at kontraktsarbeidene ikke var overtatt av klager (i egenskap av byggherre) da brannen inntraff. Klager anfører imidlertid at det ikke er avgjørende hvem som har den kontraktsmessige risikoen fordi både sikrede og klager er sikret for sin risiko i henhold til forsikringsvilkårene.

Under enhver omstendighet anfører klager at sikrede hadde ansvaret for å forsikre arbeidene og at avkrysningen i kontraktsformularet skyldes en feil.

Klager avviser at unntaket i pkt. 4.2.6 kommer til anvendelse. Klager kan ikke pålegges en plikt til å avklare B. El-installasjons eventuelle ansvar, før krav kan gjøres gjeldende over forsikringen.

Selskapet avviser ansvar og anfører at klager ikke er dekket under sikredes forsikring. Forsikringen omfatter i henhold til vilkårenes pkt. 4.2.6 ikke:

Skade som leverandør, reparatør eller andre er pliktig å erstatte i henhold til gjeldende rett, kontrakt, garanti eller annen avtale.

Selskapet viser til at klager ifølge avtalen har forsikringsplikt for kontraktsarbeidet. Klager har med dette aktivt valgt å avtale seg vekk fra standardkontraktens system.

Selskapet avviser at avkrysningen for at byggherre/klager påtar seg forsikringsplikten beror på en inkurie. Avkrysningen innebærer at det ikke er noen forsikring for det aktuelle prosjektet. Det foreligger derfor ingen tingsforsikring som klager kan være omfattet av, og da kommer fal. § 7-1 (2) ikke til anvendelse. En annen løsning vil det gjøre den fastsatte valgfriheten i standardkontraktene illusorisk og betydningsløs, og dette vil få store konsekvenser for bransjen og forsikringsselskapene.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om klager er medforsikret under sikredes entreprenørforsikring.

Sikredes entreprenørforsikring omfatter bl.a. "sikredes risiko i henhold til kontrakt". Den omfatter derfor den risikoen for skader som sikrede har under den aktuelle entreprenørkontrakten.

Videre heter det at forsikringen i tillegg til forsikringstaker gjelder for:

1.2 Innehaver av tinglyst eiendomsrett, panterett eller annen tinglyst sikkerhetsrett ved forsikring av fast eiendom.

...

1.5 byggherre som har inngått kontrakt med forsikringstakeren om bygge-, anleggs- eller montasjearbeider.

Nemnda forstår situasjonen slik at kommunen både har tinglyst eiendomsrett i den eiendommen skaden gjelder og er byggherre som har kontrakt med forsikringstaker. Ut fra dette er kommunen medforsikret under forsikringen og har status som "sikrede". Både forsikringstakers og kommunens risiko i prosjektet er i så fall omfattet av forsikringen.

Selskapet anfører at når byggherren har overtatt forsikringsplikten, er det aktuelle arbeidet ikke "sikredes risiko i henhold til kontrakt". Nemnda er uenig i at klausulen kan tolkes slik. Det dreier seg om risikoen i et entreprenørforhold, og da er det nærliggende å forstå bestemmelsen slik at

den refererer til den kontraktsmessige risikoen for skade på gjenstanden, ikke spørsmålet om hvem som har forsikringsplikt.

Selskapet viser til at vilkårene pkt. 4.2.6 unntar:

Skade som leverandør, reparatør eller andre er pliktig å erstatte i henhold til gjeldende rett, kontrakt, garanti eller annen avtale.

Det er uklart for nemnda om B. El-Installasjon AS er pliktig til å erstatte skaden. Bevisbyrden for dette påhviler selskapet, og nemnda kan ikke se at dette er dokumentert.

Selskapet anfører videre at klager pga. avkrysningen om å ha overtatt forsikringsplikten har avtalt seg bort fra kontraktens system. Nemnda mener spørsmålet om forsikringsplikt og spørsmålet om hvem som er medforsikret er to forskjellige problemstillinger. Det følger klart av vilkårene at forsikringen omfatter sikredes risiko i henhold til entreprenørkontrakten, og at byggherren/innhaver av tinglyst eiendomsrett er medforsikret. At forsikringstaker og klager evt. har avtalt at byggherren skal overta forsikringsplikten er ikke noe selskapet kan påberope seg med mindre de er part i denne avtalen eller den kan sees som et tredjemannsløfte overfor selskapet. Det er uklart for nemnda om dette er tilfelle. I motsatt fall måtte det fremgå av vilkårene at byggherren bare var medforsikret hvis forsikringstaker hadde forsikringsplikt. Et slikt forbehold er lagt inn i vilkårenes 1.4 for medforsikring av "annen pantnaver", og selskapet kunne lett ha inntatt en tilsvarende begrensning for medforsikring etter 1.2 og 1.5, som her er aktuelle.

Selskapet anfører at denne tolkningen "vil det gjøre den fastsatte valgfriheten i standardkontraktene illusorisk og betydningsløs, og dette vil få store konsekvenser for bransjen og forsikringsselskapene". Nemnda peker på at selskapet enkelt kan løse dette i forsikringskontrakten, jf. ovenfor.

Hvis klager har misligholdt sin forsikringsplikt, kan sikrede evt. kreve erstatning om dette påfører ham et tap.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Klager gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant) og Andreas Pihlstrøm (næringsrepresentant).